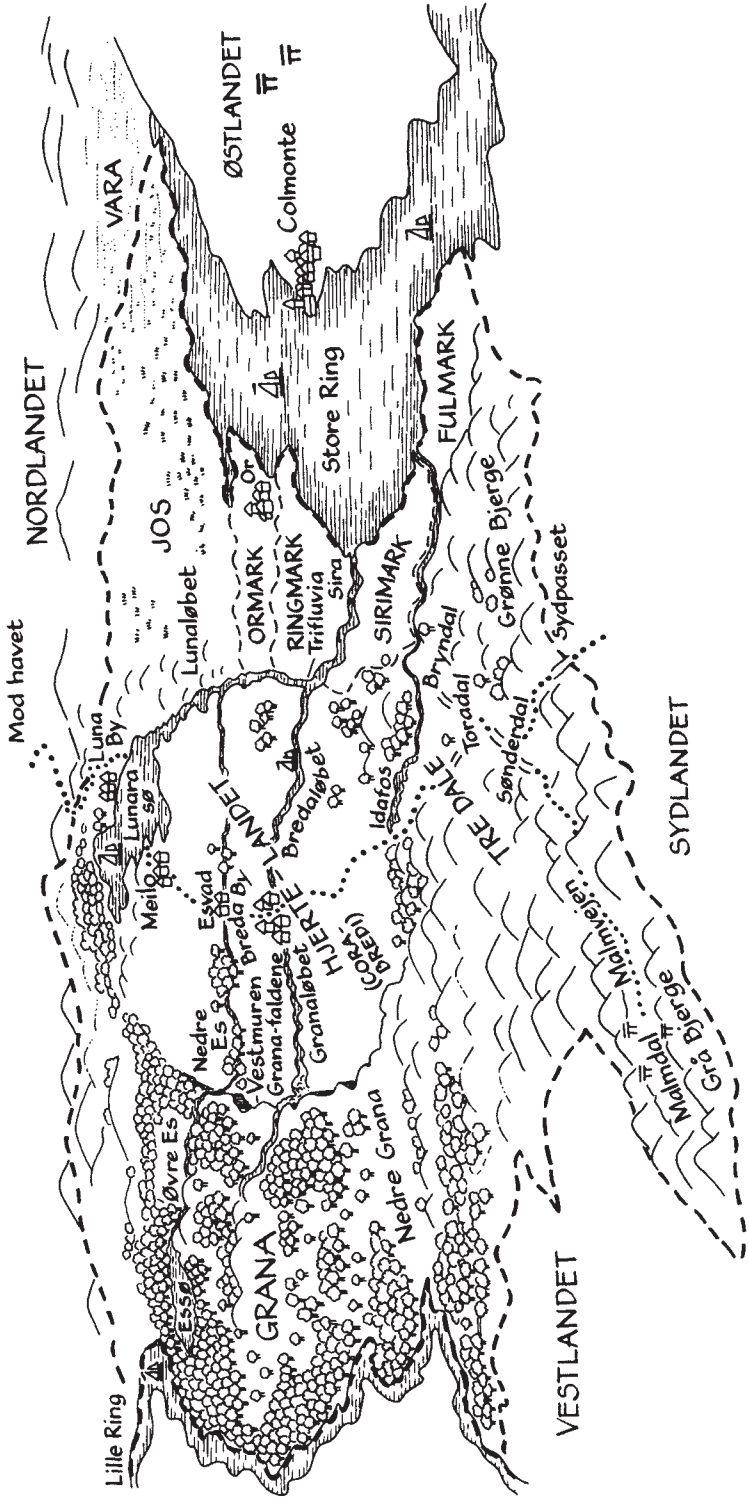
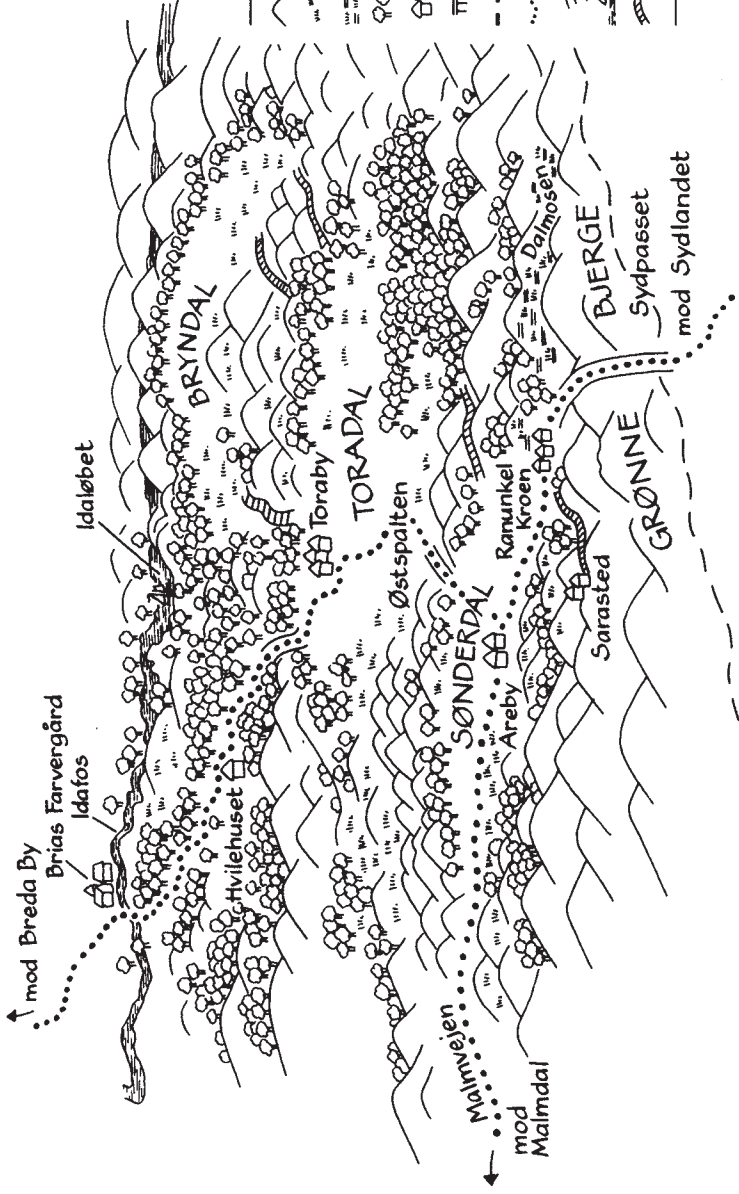

BREDA

TRE DALE

SIGNATURER

BJERGLAND

SLETTELAND

MARSK ELLER MOSE

SKOV

BY

MINER

LANDEGRENSE

KARAVANEVEJ

PAS

FARBART FARVAND

FARBART BJERGSTI

LENE KAABERBØL

katriona

SØLVHESTEN

– historien om Katriona Teresadatter

indhold

Sølvhesten	9
Hermelinen	28
Ravneungen	54
Farvergården	65
Rakkertøserne	83
Tissekrigen	99
Hvilehuset	117
Isranunklen	132
Om landet Breda og dets folk	147

Sølvhesten foregår i en verden, du ikke kender i forvejen. Du kan sagtens nøjes med bare at læse historien – men hvis du gerne vil vide mere om landet Breda, kan du læse afsnittet bagest i bogen. Her finder du også forklaringer på nogle af de fremmede ord og begreber, du støder på undervejs.

sølvhesten

Det havde regnet hele dagen, og der hang en våd og ulden lugt i krostuen – en lugt af vådt tøj, og tøj, der var ved at tørre. Ude i gården sivede pløret frem mellem brostenene, og Kat var nødt til at stige ud af træskoene, hver eneste gang hun havde ærinde i bryggers eller køkken. Selv godmodige Tad kunne blive hidsig, hvis man slæbte skidt med ind i hans køkken, og Tess – ja, Tess ville nærmest flå hende levende. Men selv om hun gjorde sig umage, efterlod hendes strømpe-sokker fugtige og ikke helt rene fodaftryk på de blankslidte granitfliser. Og aldrig så snart havde Tad sat hende i gang med et eller andet arbejde i køkkenet, før hendes stedfar Cornelius brølede på hende ovre fra stalden – og omvendt. Hun syntes, hun havde brugt den halve eftermiddag på at traske frem og tilbage over de mudrede brosten.

Hun kunne ikke lide sin stedfar. Især ikke på en dag som denne, hvor regnen gjorde ham øm i kroppen og sur i sindet. Hun ville meget hellere blive i køkkenet hos Tad – om hun så skulle skrælle kartofler lige til sengetid. Det var faktisk også mere passende for en pige. Men efter at hendes to ældre brødre var rejst hjemmefra, manglede Cornelius altid arbejdskraft i krostalden. Og selv om han ikke brød sig meget om ”Terasas den rødhårede”, måtte man indrømme, at hun havde et vist tag på heste. Kat bed sig i læben og pillede endnu

en kartoffel op af det kolde vand. Det var ikke så meget det, han satte hende til – faktisk kunne hun bedre lide staldarbejde end køkkenarbejde, men – ”Kat! Kom her!” – men hun kunne ikke udstå, at han hersede med hende. Hun skrællede omhyggeligt endnu en kartoffel færdig, lod den dumpe ned i gryden og lagde kniven ved siden af vasken. Hun tog forklædet af og hængte det på knagen bag ved døren.

”Nu, tøs!” Cornelius havde en stemme, der kunne vække et helt kompagni døddrukne lejesoldater. Det var han nødt til at have; uden den var han aldrig blevet kaptajn i Markers regiment, inden han trak sig tilbage. Almindeligvis var han grovere i kæften – der var nok kunder til stede. Kat kunne mærke, at hun blev rød i kinderne af bar hidsighed. Med arrige, små jag stak hun skjorten bedre ned i bukserne.

”Du må hellere gå derud,” sagde Tad i et behersket tonefald. Tad gav sjældent ordrer. Alligevel gjorde man som regel, hvad han foreslog.

”Jeg er på vej,” mumlede Kat. Ude fra gården lød et fnys og en højlydt vrinsken. Med et suk stak Kat fødderne i sine drivvåde træsko og klaprede ud i gården igen.

”Nå, endelig,” snerrede Cornelius, men for én gangs skyld glemte Kat helt at svare igen.

Det var et syn, hun aldrig ville glemme. Dér, midt i den regnvåde krogård, stod en hest så fin som ... en hest som ... Nej. Hun vidste slet ikke, hvad hun skulle sammenligne den med. Dens slanke, fine lemmer var som silketråde ved siden af de sædvanlige bjergponyers uldne stolper. Dens hoved var så tyndt og fint og spinkelt, som om det var af glas. Og selv i silende regn, selv i efterårsaftnens halvmørke, glinsede hoppen metallisk, med en sølvglans, Kat aldrig havde forestillet sig, noget dyr kunne have. En fisk, måske, i sollys

– men en hest? Der gik flere minutter, før hun overhovedet lagde mærke til rytteren, der ellers var klædt i fint, gråt læder og en dyr, bredblå kappe. Og var en hun. Det var det næste chok. En kvinde, til hest, og i det tøj! Jamen, det gjorde kvinder bare ikke. De blev hjemme, passede hus og forretning, og lod mændene om at flakke rundt fra sted til sted.

”Stå nu ikke der og glo,” bjæffede Cornelius.

”Det gør jeg heller ikke!” svarede Kat automatisk og trodsigt, selv om hun faktisk havde gloet. Og så kunne hun ikke lade være med at tilføje: ”Det er bare . . . hun er så smuk.”

Rytteren lo. ”Jeg går ud fra, at det er hesten, du taler om,” sagde hun. ”Folk giver normalt ikke mig den slags komplimenter.”

Kat kiggede stjålent på rytterens ansigt. Det var rigtig nok, at ingen ville kalde hende smuk – ikke med det ar, der skæmmede hele den ene side af hovedet og trak huden sammen, så det ene øjenlåg hang lidt. Det fik hende til at se underligt uens ud, som om hun havde to ansigter ligesom Tvefjæs i dukkespillene. ”Undskyld – jeg mener, jeg mente ikke . . .” Hun gik i stå. Hun kunne se, at Cornelius var rasende.

”Tag hesten,” sagde han, ”og se til, at du tager dig ordentligt af den!”

Som om jeg ville gøre andet, tænkte hun fortørnet og rakte ud efter tøjlen.

”Nej,” sagde rytteren. ”Jeg tror ikke . . . jeg må nok hellere selv.”

Kat strakte sig i sin fulde højde, hvilket desværre stadig kun var et sted ud for Cornelius’ brystkasse. ”Jeg ved godt, hvad jeg har med at gøre,” sagde hun skarpt, for vred til at tage sig af, at hun stod og var uhøflig over for en gæst. Men gæsten tog det åbenbart ikke ilde op. Hun så bare meget indgående på Kat et stykke tid. Så nikkede hun kort.

”Prøv bare,” sagde hun. ”Men hvis det kniber, må du kalde på mig. Hendes slags kan godt være lidt besværlige en gang imellem.” Hun lod Kat tage tøjlerne og trække hoppen over i stalden. Sølvhesten trippede lidt og svingede ud med bagparten, men Kat tog sig ikke af det. Hun kunne ikke lade være med at røre ved den blanke hals. Det var, som om den burde mærkes anderledes – kold og hård som metal, måske – men den var bare som enhver anden hestehals, måske bare lidt blødere og glattere, og ikke spor ulden, selv om det var efterår. Hun trak hoppen ind i en af staldens få store bokse; hun kunne slet ikke forestille sig så forunderlig en skabning i et almindeligt spiltov, med grime og kæde som en anden arbejdshest. Hun skubbede sadelklappen til side og løsnede de tre spænder. Hun ville netop til at trække den våde sadel af, da hun kom til at se hoppen ind i øjnene. Og det var ikke hesteøjne, der så på hende. Snarere katteøjne.

Orangegyldne og lysende, med lodrette pupiller. Øjne som et dyr, der jager om natten. Gamle spøgelseshistorier og eventyr rørte uroligt på sig i hovedet på hende, og hendes blik gled uvilkårligt ned mod hestens kodeded. Men der sad ingen giftsporer, og hovene var ikke tvedelte, sådan som det hed sig, marernes var.

”Du ... du er ingen mare, er du vel?” spurgte hun. Marer kunne tale. Det vidste alle. Men hvis det var en mare, holdt den sin mund med det. De fine, hvælvede øjenlåg gled ned og skyggede for de sære rovdyrøjne, og hoppen lignede igen en ganske almindelig hest, eller i hvert fald en hest. Men det varede lidt, før Kats hjerte holdt op med at hamre. Hendes slags kan godt være lidt besværlige, havde rytteren sagt, men Kat havde ikke troet, at ”hendes slags” var så meget anderledes!

”Men du har ikke noget imod mig, vel?” sagde hun tøvende og trak sadlen af. Sadellet var varmt og dampede svagt i den kølige staldluft. Hun snakkede altid med hestene, men det var, som om det var særlig passende at tale til denne her. Som om det ikke var umuligt, at den pludselig ville svare. Den prustede bare og rystede på hovedet i utålmodighed efter at få hovedtøjet af. Hun var ved at gubbe hoppen tør – den farve, det skind! – da hun hørte Cornelius komme ind i stalden. Hun kunne høre på hans skridt, at han var gal, og i maven på hende vendte et stort dyr sig, et dyr af både angst og vrede, med kløer, der flængede og stak, og børster, der prikkede. Hun kendte det dyr så godt, at hun så det helt tydeligt for sig: Det havde tryne og hugtænder som en vildsvineorne, og det lå i maven på hende som et barn i maven på en mor og kunne ikke komme ud.

”Næsvise tøs,” sagde Cornelius. ”Hvordan fanden er det, du taler til gæsterne? Én ting er, at du er fræk over for mig – men du har bare at opføre dig ordentligt over for gæsterne. Og så ovenikøbet en bredinari!”

”Det gjorde jeg da også,” sagde Kat. ”Du kan jo prøve at spørge hende, om hun synes, jeg var fræk!” Han skulle ikke komme her og kommandere med hende; hun hadede, at han kommanderede med hende.

”Nå, så du skal også svare igen?” sagde han med sin lave stemme, den, der betød, at dét her var sidste advarsel. Men hun lærte det aldrig. Det gule dyr strittede med børsterne og åbnede munden, og hun gav sig til at råbe ad ham.

”Du skal ikke herse med mig! Hvorfor er du altid på nakken af mig? Bare fordi du ikke er min far! Bare fordi du ikke kan tåle, at Tess har haft andre mænd end dig!”

Cornelius knaldede sin store næve mod dørstolpen. ”Jeg

skal lære dig ...” sagde han. ”Jeg skal lære dig at tale ordentligt til folk!” Og sølvhesten hvinede og slog op med hovedet. Den hamrede det ene forben i gulvet, så der stod gnister af stenene.

”Du skræmmer hesten,” sagde Kat.

”Kom her,” sagde Cornelius med sin laveste stemme over hovedet. Kat rystede på hovedet og knugede hånden om den halmvisk, hun havde været ved at tørre hoppen med. ”Nej,” sagde hun. ”Du kan jo selv komme og hente mig!” Og hun vidste pludselig, med en kildrende fornemmelse af overlegenhed, at Cornelius meget nødig ville ind i boksen til den sære sølvhest. Med en ligegyldighed, som hun vidste ville gøre ham endnu mere gal, vendte hun ryggen til ham og begyndte igen at g nubbe hoppens skind.

Men det var for meget. Cornelius rev boksdøren op og greb fat i armen på hende. Han hev så hårdt, at hun tumlede ud på staldgangen og ramte boksvæggen på den anden side med et brag. Så smækkede han døren i for næsen af sølvhesten og vendte sig om. Kat satte af sted hen ad staldgangen mod døren ud til det fri, men Cornelius fangede hende, inden hun var nået ret langt. Han kunne stadig bevæge sig meget hurtigt, når han ville. Han slæbte hende ned langs boksrækken og ud i den lille lade. Der slap han hende. ”Smid dem så,” sagde han. Hun holdt armene tæt ind om kroppen og så på ham med sammenbidt trods.

”Bare fordi du er den store, er det ikke altid dig, der har ret!” sagde hun. Det var noget, Tad tit sagde. Hun syntes, det passede bedre på Cornelius end på hende selv.

Han svarede ikke; tog bare bæltet af og lagde det dobbelt i hånden og greb ud efter hende. Hun sprang til side.

”Kom så her,” sagde han, men hun kunne ikke, kunne

ikke bare give sig og komme krybende, fordi han sagde, hun skulle. Så han måtte jage hende rundt i laden, og når han ikke kunne nå hende, slog han ud efter hende, og jo længere tid der gik, og jo mere forpustet han blev, jo mere rasende blev han også. Før eller siden endte det selvfølgelig altid med, at han fangede hende. Også nu. Han fik hende presset op i et hjørne, greb fat i hende igen og tvang hende ned på maven på en halmballe. Han satte et knæ i ryggen af hende og holdt hende fast med største lethed, selv om hun sprællede, det bedste hun havde lært. Han fik trukket bukserne halvt ned over halen på hende, og så var de ved at være dér, hvor det altid endte. Det gule dyr havde rullet sig sammen, så alle børsterne strittede. Inde i stalden var der en hest, der blev ved med at hvine og sparke – sølvhesten, troede hun. Og Cornelius hævede armen og gav hende af bæltet.

Han var rasende, mere end sædvanligt. Han slog så hårdt, at han gryntede af anstrengelse. Hun kunne ikke lade være med at hyle op, og måske var der nogen, der hørte det. I hvert fald lød der pludselig en meget kølig stemme bag hende.

”Hvad i alverden foregår der her?”

Det var kvinden med sølvhesten – hvad var det, Cornelius havde kaldt hende: en bredi-bredi-et-eller-andet. Hun lød vred. Cornelius slap Kat og rettede sig op.

”Ikke andet end hvad hun selv har gjort sig fortjent til,” sagde han, lidt forpustet.

”Jaså?” sagde rytteren og lød, som om hun ikke troede ham. Kat trak bukserne op og stod bare og ønskede, hun kunne dø af skam, ønskede, at rytteren ville gå sin vej, at hendes stedfar ville gå sin vej, at hele verden bare ville forsvinde og lade hende være i fred.

”Ja!” sagde Cornelius irriteret. ”Hvad gør De selv ved

Deres fine hest dér, hvis den er uopdragen? Kilder den med en fjer?"

"Man opdrager ikke nogen ved at slå – hverken heste eller børn," sagde rytteren. Og så skete der noget mærkeligt. Hun lagde hånden på Cornelius' skulder, som om hun var ved at rose ham i stedet for at gå i rette med ham. Og vreden gik af ham.

"Jaja," sagde han, og rytteren klappede ham kort på skulderen og gik.

Sølvhesten var rolig igen nu, og den var efterhånden tør. Kat gik ind til den og begyndte at børste rejseskidtet og halmstumperne af den. Cornelius stod ved boksdøren og kiggede på hende, men Kat vidste af den måde, han stod på, at faren var drevet over. Der var en ro imellem dem, som der nogle gange kom det efter sådan et udbrud.

"Kat," sagde han.

Hun stoppede op i arbejdet og vendte sig mod ham.

"Kat, jeg ... Du må ..." Men han sagde aldrig undskyld. Kunne aldrig helt få det over sine læber. "Hvis du er sød nu," sagde han, "så skal jeg sørge for, at Tad lader dig få en skålfuld fra den gode gryde, når du er færdig med den dér. Sæt dig i køkkenet, og tag et lille hvil."

Hun nikkede. Men ligesom han aldrig sagde undskyld, sagde hun aldrig tak.

✱

"Har han nu været efter dig igen?" spurgte Tad senere, efter at travlheden omkring aftensmaden var overstået, og de var alene sammen i køkkenet.

"Hvorfor tror du det?" spurgte hun.

”Når han er god ved dig, er det som regel, fordi han har dårlig samvittighed,” sagde Tad, meget skarpt for en mand, der ellers sjældent hævdede stemmen.

”Det var ikke noget særligt.” Ikke i forhold til andre gange, andre dage, hvor der ikke havde været nogen rytter til at bremse ham. Hun forstod ikke selv, hvorfor det altid endte sådan. Hvorfor kunne hun ikke holde sin mund og lade være med at tirre ham? Hvorfor blev han altid så gal?

”Tad,” sagde hun og pustede forsigtigt på en skefuld kødstuvning. ”Hvad er hun for én, hende med sølvhesten? Cornelius kaldte hende en . . . en bredi-et-eller-andet.”

”Bredinari. De fleste kalder dem bare for sølvryttere. De kommer fra Breda, Breda by, altså. De er bredaniens folk. Rider rundt med bekendtgørelser og den slags. Men bredanien blander sig jo ikke meget i, hvad der sker på vores kanter. Ikke mere. Jeg har ikke set en sølvrytter i umindelige tider.”

Kat rystede på hovedet, uden egentlig helt at vide hvad hun rystede på hovedet ad. Bredani, bredinari – det var ligesom dronninger og prinsesser i gamle dage – noget, der hørte til i et eventyr. Hun vidste selvfølgelig godt, at der et sted i Breda by sad en bredani og styrede landet, ligesom Tess styrede alt, hvad der foregik på Ranunkelkroen. Men det var meget tåget og fjernt, og hun kunne ikke rigtig forestille sig, hvordan det foregik. En af Tess’ historier handlede om en bondekone, der ville være bredani; og vent – var der ikke også noget med en sølvhest? ”Hun ville være bredani og have heste af sølv ligesom bredanien . . .” Men det var bare en historie. I virkeligheden var folk smede og urtekræmmere, bønder og hestehandlere og den slags, måske soldater og indimellem vel også tyve. Men Cornelius havde ry for at være en hård mand

og god både med et sværd og uden, og det holdt de fleste af den slags fra kroen.

”Hvad laver en bredani egentlig?” spurgte hun og nippede til den brandvarme stuvning.

”Regerer, går jeg ud fra,” sagde Tad. ”Hvad ved jeg? Jeg er jo ikke ligefrem medlem af kongefamilien.” Han stak hende et grin hen over de store, sorte smedejernsgryder.

”Din mad er i hvert fald god nok til en hvilken som helst bredani,” sagde Kat heftigt. ”Hvorfor kunne mor ikke have giftet sig med dig i stedet for?”

I samme øjeblik ordene var ude af hendes mund, vidste hun, at det skulle hun ikke have sagt. Tads skuldre blev stive og stramme i det, og han skrubbede gryderne mere hidsigt, end det var nødvendigt.

”Det var hun for klog til,” sagde han i et ætsende tonefald, men hans vrede gjaldt kun ham selv.

”Tad ...” begyndte Kat. Men han rystede på hovedet. ”Nej,” sagde han. ”Det er rigtigt, hvad jeg siger. Hun havde brug for sådan en mand som Cornelius til at sikre kroen mod strejfer og andet røverpak. Kokke kan hun få bunker af, også uden at være nødt til at gifte sig med dem.”

”Vi klarede os da fint uden ham,” hævdede Kat, selv om tiden før Cornelius stod noget tåget i hendes hukommelse.

”Det var andre tider,” sagde Tad og skrubbede stadig som en rasende. ”Næ, Teresa ved, hvad hun har med at gøre.”

Teresa. Kat havde altid syntes, at det navn var for blødt, for langsomt til hendes mor. Tess, som de fleste kaldte hende, var bedre: kort og skarpt som et piskesmæld. Men Tad sagde altid ”Teresa” i det dér helt særlige tonefald, og det var det, der til sidst havde fået hende til at forstå, at Tad var forelsket i hendes mor.

At mænd var forelskede i Tess – det var ikke noget nyt. Kat var lidt forskrækket over at se den sygdom ramme rare, rolige Tad, som hun regnede for sin egen ven. Men Tess var mørk og flot og meget, meget levende. Stærkere mænd end Tad var gået omkuld af den grund, og nogle af dem var havnet i sengen hos hende. Tess havde i alt ni levende børn, og de seks var født, før Cornelius blev fast inventar på kroen. Hvem der var far til dem, måtte guderne vide, for Tess sladrede ikke. Kat havde ikke selv nogen anelse om, hvem hendes var. Da hun blev gammel nok til at vide, at hun burde have én, havde hun spurgt. Men Tess rystede bare på hovedet. ”Du er mit barn,” sagde hun. ”Det er vel nok.” Og det var det, i hvert fald før Cornelius kom.

Hun hjalp Tad med at vaske de sidste krus af og stille dem til side. Det var blevet sent, for regnen havde fået stamgæsterne til at blive siddende længere end normalt i ølstuen, i håb om at vejret ville slå om. Det gjorde det ikke. Regnen hamrede stadig heftigt mod taget, da Kat klatrede op ad de glatte, slidte trin til loftet, hvor hun sov sammen med sine søskende. Nu, hvor Eskill og Dan var rejst, var de kun syv tilbage, men eftersom der kun var tre alkover, var det alligevel nødvendigt at dele. Kat, der var tolv og den ældste, der nu var tilbage, kunne sikkert godt have smidt sin yngre søster Mattie ud af sengen, men de havde vænnet sig til hinanden. Sengen ville føles tom og ensom uden hende. Hun var den sidste i aften. De tre små var selvfølgelig lagt i seng for længe siden. Hun lindede på forhænget og så ind til dem. Cor, der var tre år gammel og den ældste af dem, lå som sædvanlig på maven med sin lille ende stukket godt i vejret, som en underlig pukkel under tæppet. Tvillingerne, Tessa og Rose, lå og holdt om hinanden, med arme og ben så sammenfiltrede, at

det i det svage skær fra stearinlyset var svært at se, hvor Tessa hørte op, og Rose begyndte. Fra Tims og Hansis seng lød en sløret mumlen; Hansi snakkede i søvne. Men Mattie var stadig vågen. Hendes øjne glitrede i mørket.

”Er det slemt?” spurgte hun.

”Næh,” sagde Kat. ”Han rørte mig dårligt nok.” Hun havde to meget ømme striber hen over enden og det nederste af ryggen og en mindre på undersiden af armen, hvor han havde ramt hende, mens hun løb. Men nej, det var ikke slemt.

Han rørte aldrig Mattie. Nu var Mattie selvfølgelig også en stille, sky pige, der arbejdede hårdt på ikke at lægge sig ud med nogen. De små tog han for det meste ikke synderlig notits af, ud over at kilde dem på maven nu og da. Men Hansi og Tim lavede alskens narrestreger uden at påkalde sig noget, der bare lignede de tæv, hun fik.

”Det er altså uretfærdigt,” hviskede Mattie, næsten som om hun havde kunnet følge med i Kats tanker.

”Du skal ikke tage dig af det,” sagde Kat. ”Jeg bryder mig ikke om ham, han bryder sig ikke om mig, så vi står lige. Og forresten er det jo ikke sikkert, jeg bliver her hele livet.” Hun sagde ordene uden rigtig at have tænkt dem først. Mattie kom med en lille forskræmt lyd.

”Du må ikke tage fra mig,” sagde hun. ”Du må ikke! Jeg ved slet ikke, hvad jeg skulle gøre uden dig.”

”Bliv nu ikke bange,” sagde Kat og strøg sin søster over håret. ”Hvis jeg tager hjemmefra, bliver det først om flere år. Til den tid bliver du himmelhenrykt over at slippe af med mig!”

”Det bliver jeg aldrig!” sagde Mattie heftigt og klyngede sig til hende. Men mens hun trøstede sin søster, blev Kat ved med at vende tilbage til tanken. Den var både ny og

skræmmende. Hun var en pige. Piger tog ikke hjemmefra, sådan som drenge gjorde. Piger blev til kvinder, og det var kvinder, der ejede husene og forretningerne. Hvordan skulle de kunne gøre det, hvis de føjtede rundt på landevejen? Kat havde hørt om kvinder, som strejfede. Men det var den slags, som Tess ikke ville have inden for døren i sin krostue.

Mattie var faldet til ro. Hun lå med hovedet mod Kats kind og åndede hende varmt og roligt på halsen. Måske hun allerede sov. Men Kat lå og tænkte på sølvhesten og dens rytter, der rejste rundt i hele landet og ikke var bundet til ét sted, ét hus, fra sin første til sin sidste dag.

Da Kat vågnede tidligt næste morgen, vidste hun, at hun ville gøre noget forbudt.

Hun måtte have besluttet sig i drømme, for hun havde bestemt ikke tænkt på det aftenen i forvejen. Så ville hun ikke have kunnet sove.

Hun ville ride på sølvhesten. Hun måtte prøve. Bare at sidde på den et øjeblik i boksen, bare at mærke, hvordan det var. Forsigtigt lod hun sig glide ud af sengen uden at forstyrre Mattie. Hun havde haft tøjet med i seng, for at det ikke skulle blive koldt og klamt i nattens løb, men i stedet for at klæde sig på med det samme trykkede hun tøjbylten ind til sig og listede ud på trappen på bare, kolde fødder. Hun fik gåsehud i kulden, så alle de små hår på arme og ben strittede til alle sider. Lidt nede ad trappen satte hun sig og klædte sig på. Så sneg hun sig ned ad alle trapperne til bryggerset. Hun kunne høre svage lyde fra køkkenet. Tad var i gang med at bage allerede. Men han ville ikke regne med, at andre var oppe

nu ... Det var stadig næsten helt mørkt. Der var en ganske svag lysnen på himlen over stalden, ikke engang så meget, at man kunne kalde det et daggry. Inde i stalden var selv hestene søvndrukne og langsomme. Kun de mest vågne brummede håbefuldt på foder, men hun skyndte sig forbi dem, forbi spiltovene og hen til boksgangen. Der stod sølvhesten med hovedet ud over døren og ventede på hende.

Det var, som om den havde ventet på hende. Som om den havde vidst, hun skulle komme. Den var ikke søvngig. Den rullede sig ikke pludseligt på benene, rystede sig og strakte de lange bagben. Den ventede bare.

”Sover du ikke om natten?” spurgte hun den. ”Står du bare der og kigger ud i mørket med dine natteøjne?”

Hun fløj ikke ind og satte sig op på den med det samme. Hun børstede den først omhyggeligt, selv om man ikke kunne se på hårlaget, om den havde været nede at ligge. Hun pudsede på den med en klud, som om den var en sølvkande, hun skulle have til at skinne. Hun vaskede dens ben af med en svamp, selv om det ikke var nødvendigt. Og efterhånden blev hun klar over, at hun trak tiden ud, fordi hun var lige så bange, som hun var ivrig. Så lad være, sagde hun til sig selv. Men den tanke var med ét også uudholdelig. Så til sidst satte hun tåen ind mellem to brædder i boksvæggen, lagde hånden på den klippede halskam og svang sig op. Først stod den musestille. Så gik der en skælven gennem hestekroppen, en skælven af iver. I én lang, glat bevægelse trådte hoppen hen til boksdøren og lænede bringen mod den, som om den ville skubbe den op.

”Nej,” sagde Kat forfærdet. ”Det kan vi ikke! Cornelius slår mig ihjel!” Men allerede i de sidste ord var der en kriblen af frygt og forventning, fordi hun vidste, at hun ville gøre det

alligevel. Hun strakte sig frem over hoppens skulder. Hun kunne lige akkurat nå boksslåen med fingrene, og da hun havde lirket lidt med den, gled den tilbage.

Døren fløj op, og sølvhesten gik ud på staldgangen.

”Nej, ikke den vej,” sagde Kat, da hoppen ville dreje til venstre mod døren ud til gården. ”Vi tager bagdøren ...” Hun lagde vægten godt over i højre side og forsøgte at dirigere hoppen mod højre med benene. Den lystrede så prompte, at det var lige ved at komme bag på hende. Det her var noget andet end sure, dovne lejeheste, der skulle sparkes og hales i! De klappede hen ad gangen og ud i den lille lade. Kat drejede tværpinden, der holdt porten lukket. Det var faktisk nemmere, når man sad på en hest. Fra jorden havde hun svært ved at nå. Så var de ude i det fri, og hoppen dansede hen langs med møddingen, som om den var til parade i selveste Breda by.

”Vent,” sagde Kat. ”Jeg skal have lukket porten ...” Men hoppen ville ikke vente, og pludselig var Kat ligeglad både med porten og med Cornelius’ vrede. Hoppen sprang fremad, og de strøg af sted op ad bakkeskråningen bag stalden, ind under granerne i læbæltet og ud på den anden side, hvor Højmarken lå badet i dug og sol.

Det var ikke som med nogen anden hest, Kat havde redet på. Alting var voldsommere og hurtigere, springene højere og længere. Det gik så stærkt, at blæsten rev tårer af Kats øjne. Hun kunne næsten ikke se, alting løb sammen, guldglimt og sølvdis og efterårsgulgrønne marker. Der stod ikke en tanke i hovedet på hende, bare skarp luft og kropsvarme og dundrende bevægelse. Det varede længe, før galoppen gik af hesten. Den gik nok først af Kat. Tanker om stalden dernede, om de andre heste og Cornelius trængte til sidst

gennem sløret af fart og flugt. Og hvordan får jeg stoppet en hest, jeg ikke har lagt hovedtøj på? tænkte hun arrigt, men så snart fartlysten døde i hende, slog hoppen over i skridt. Den var ikke bare varm, den var gloende – men ikke svedig. Det var, som om heden brændte fugten væk, før den kunne nå at sætte sig i pelsen. Sølvhesten åndede dybt, men roligt og regelmæssigt, og så ud, som om den kunne være blevet ved hele dagen. Men det trak nervøst i Kats mellemgulv, da hun så, hvor langt op ad bjerget, de var kommet, og hvor højt solen stod på himlen.

Hun vendte hesten og satte kursen nedad mod stalden. Hendes hjerte hamrede ved tanken om, hvor kolossal en forbrydelse hun havde begået. Taget en af gæsternes heste (og så lige den hest!) og praktisk taget skamredet den ... nej, måske ikke skamredet den, men i hvert fald redet den hårdt og længe, selv om den havde en lang dagsrejse foran sig. Og porten til laden stod pivåben, så al varmen strømmede ud og kulden ind, og hvis én af hestene rev sig løs, kunne den spadsere lige ud i friheden ... Hun sank noget. Hvorfor kunne hun ikke lade være? Hvorfor faldt hun for fristelsen hver gang? Og så så længe og så langt! Denne gang havde hun virkelig fortjent de tæv, Cornelius ville give hende. Hendes eneste forsvar var en forvirret fornemmelse af, at det var hesten, der ville have hende til det, men det var jo noget vrøvl. Heste ville ikke noget på den måde. Højest lige fodres eller lukkes ud på marken.

Da hun var kommet gennem læbæltet, så hun, at både rytteren og Cornelius stod nede ved stalden og kiggede op ad bjerget. Kat havde lyst til at blive så lille, at hun blev helt væk. Eller i hvert fald så lille, at hun ikke kunne gøre for det, så lille, at man ikke kunne skælde hende ud. Hoppen trippede fint ned ad den fedtede skråning uden at glide. De

var så tæt på nu, at hun kunne se vreden i Cornelius' ansigt. Og inden i hende byttede tingene pludselig plads. Hun ville ikke være lille mere, hun ville være stor. Stor nok til at turde slå igen, stor nok til ikke at krybe eller trykke sig. Det gule dyr rørte på sig, og hoppen fnøs og sprang frem, som om den kunne mærke dyrets krasse børster. Den begyndte at danse under hende, hidsigt og heftigt som hendes egne følelser. Cornelius' raseri slog mod hende som en bølge.

”Ned!” kommanderede han. Og hun stivnede og blev siddende. Han greb fat om hendes ankel og rykkede til, så hun røg ned fra hesten og havnede på ryggen i mudderet. Hun rullede hurtigt til siden, væk fra Cornelius, men hans hånd lukkede sig om hendes overarm så hårdt, at hele armen blev følelsesløs. Han trak hende på benene, og hun dukkede nakken for den lussing, hun vidste ville komme.

Den kom ikke. Et sølvglinsende hestehoved kilede sig ind mellem dem og skubbede til, så Cornelius tumlede baglæns og måtte fægte vildt med armene for at holde balancen. Hans øjne blev så store, at man kunne se en hvid rand under det brune, og furerne omkring hans mund blev lange. Kats gule dyr strittede med kløer og børster, så det stak og kogte i hende, og bag hende stod hoppen blussende og bølgende af varme og ville ikke lade ham slå hende. Kat var for vred til at undre sig over det.

”Barn ... hvad hedder du?” spurgte rytteren pludselig. Kat havde næsten glemt, hun var der.

”Jeg er tolv,” sagde hun arrigt, som svar på det med ”barnet”. Men så kom hun i tanke om, hvem det var, hun talte til. Vreden sang ikke mere så højt i hendes ører, den sank til den stille baggrundsmumlen, der næsten altid var der. Børsterne lagde sig.

”Kat,” mumlede hun. ”Det vil sige . . . egentlig Katriona.”

”Jeg tager af sted efter morgenmaden, Katriona. Vil du sørge for, at Frost er klar til mig? Fodret, striglet og sadlet?” Kat nikkede stumt. Frost! Man kunne da ikke kalde så varm en hest for Frost!

”Tak,” sagde rytteren og vendte sig for at gå. ”Åh, forresten . . .” hun lagde hånden på Cornelius’ skulder, sådan som hun havde gjort det dagen før, og sagde venligt: ”Jeg vil ikke have, De slår Kat for det her. Hverken nu eller senere. Hun har min tilladelse. Er det forstået?” Cornelius nikkede kort. Det var, som om den hånd på hans skulder kunne suge raseriet ud af ham. Kat kunne ikke lade være med at spekulere på, om der var hekseri med i spillet, selv om sølvhestens rytter ikke mindede meget om den eneste heks, Kat kendte: gamle, småtossede Malurt, der gik omkring i Dalmosen og samlede bær og planter i måneskin og indimellem faldt i, så gedepigerne måtte redde ham op igen næste morgen.

Rytteren kom ud fra kroen med sadeltaskerne over skulderen og en urolig Hansi i hælene. Det var hans arbejde at bære gæsternes bagage ud, og han var bekymret for, hvad Tess ville sige. Kat stod og holdt sølvhesten og forsøgte at bilde sig selv ind, at hun var ligeglad med, at den skulle af sted nu. Hvis man skulle tage tårevædet afsked med hver eneste hest, der forlod kroen, kunne man jo ikke bestille andet. Hun fulgte opmærksomt rytteren med øjnene. Ville hun lægge mærke til, hvordan hårlaget funkede? Hvordan hovene glinsede af olie? Hvordan seletøjets læder duftede af sadelsæbe?

Rytteren svang sadeltaskerne over hestens ryg og fæstnede dem til sadlen. Så lod hun langsomt en hånd glide hen over det blanke bagparti.

”Smukt,” sagde hun. ”Mange tak for det.” Hun stak hånden i sin brystpung og holdt noget frem mod Kat. ”Den er til dig,” sagde hun. ”Gem den godt, og lad ikke andre tage den.”

Automatisk tog Kat det, rytteren rakte hende. Det var en mønt. Kat stirrede på den. Ikke bare en mønt, men en sølvmønt. Hvis gæsterne overhovedet gav drikkepenge til staldpigen, var det bare et par jernslanter, eller måske en enkelt kobberskilling. Kat havde aldrig før ejet noget, der var af sølv. Rytteren svang sig op i sadlen og lod hesten klapre ud af kroens gård og hen ad den brolagte gade, til venstre, mod Sydpasset. Kat stod og stirrede på mønten og kom først meget senere i tanke om, at hun ikke engang havde sagt tak. Det var ikke bare det, at mønten var af sølv. På den ene side var der præget en hest, en stejle hest. Sølvmønt, sølvhest ... Det gav hende en sær, svimlende fornemmelse at se på den, ligesom når Tad forsøgte at lære hende at læse, og hun simpelthen ikke kunne få de bogstaver, han kradsede i asken, til at blive til ord. Man vidste, at der lå en mening i det ét eller andet sted, hvis ellers bare man kunne læse den. Men sølvhesten lå kold og tavs i hendes hånd.

